

Το κείμενο αυτό αποτελεί απλώς εργαλείο τεκμηρίωσης και δεν έχει καμία νομική ισχύ. Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δεν φέρουν καμία ευθύνη για το περιεχόμενό του. Τα αυθεντικά κείμενα των σχετικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των προοιμίων τους, είναι εκείνα που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι διαθέσιμα στο EUR-Lex. Αυτά τα επίσημα κείμενα είναι άμεσα προσβάσιμα μέσω των συνδέσμων που περιέχονται στο παρόν έγγραφο

► **B**

ΟΔΗΓΙΑ 2004/81/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 29ης Απριλίου 2004

σχετικά με τον τίτλο παραμονής που χορηγείται στους υπηκόους τρίτων χωρών θύματα εμπορίας ανθρώπων ή συνέργειας στη λαθρομετανάστευση, οι οποίοι συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές

(ΕΕ L 261 της 6.8.2004, σ. 19)

Διορθώνεται από:

► **C1** Διορθωτικό ΕΕ L 206 της 7.8.2007, σ. 22 (2004/81/ΕΚ)

► **C2** Διορθωτικό ΕΕ L 142 της 29.5.2019, σ. 72 (2004/81/ΕΚ)

ΟΔΗΓΙΑ 2004/81/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 29ης Απριλίου 2004

σχετικά με τον τίτλο παραμονής που χορηγείται στους υπηκόους τρίτων χωρών θύματα εμπορίας ανθρώπων ή συνέργειας στη λαθρομετανάστευση, οι οποίοι συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Στόχος

Η παρούσα οδηγία έχει ως στόχο να καθορίσει τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση τίτλων παραμονής περιορισμένης διάρκειας, ανάλογα με το διάστημα που απαιτείται για την περάτωση των σχετικών εθνικών διαδικασιών, στους υπηκόους τρίτων χωρών που συνεργάζονται στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων ή της υποβοήθησης της λαθρομετανάστευσης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

- α) ως «υπήκοος τρίτης χώρας» νοείται κάθε άτομο που δεν είναι πολίτης της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 της συνθήκης·
- β) η «υποβοήθηση της λαθρομετανάστευσης» αφορά περιπτώσεις όπως αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 2 της οδηγίας 2002/90/ΕΚ·
- γ) η «εμπορία ανθρώπων» αφορά περιπτώσεις όπως αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 1, 2 και 3 της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ·
- δ) ως «μέτρο εκτέλεσης απόφασης απομάκρυνσης» νοείται κάθε μέτρο που λαμβάνεται από κράτος μέλος με σκοπό την εκτέλεση απόφασης των αρμόδιων αρχών που διατάσσει την απομάκρυνση υπηκόου τρίτης χώρας·
- ε) ως «τίτλος παραμονής» νοείται κάθε άδεια που εκδίδεται από κράτος μέλος και επιτρέπει σε υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος πληροί τις προϋποθέσεις της παρούσας οδηγίας να παραμείνει νομίμως στην επικράτειά του·
- στ) ως «ασυνόδευτοι ανήλικοι» νοούνται οι υπήκοοι τρίτων χωρών ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών οι οποίοι φθάνουν στην επικράτεια του κράτους μέλους χωρίς να συνοδεύονται από τον κατά το νόμο ή το έθιμο υπεύθυνο ενήλικα, για όσο διάστημα ένα τέτοιο πρόσωπο δεν έχει αναλάβει πραγματικά την επιμέλειά τους, ή οι ανήλικοι που βρέθηκαν χωρίς συνοδεία μετά την είσοδό τους στην επικράτεια του κράτους μέλους.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

1. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι είναι ή υπήρξαν θύματα αδικημάτων σχετικών με την εμπορία ανθρώπων, ακόμη και στην περίπτωση που εισήλθαν παράνομα στην επικράτεια των κρατών μελών.
2. Τα κράτη μπορούν να εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία στους υπηκόους τρίτων χωρών που υπήρξαν θύματα της υποβοήθησης της λαθρομετανάστευσης.

▼B

3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στους εν λόγω υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν συμπληρώσει την ηλικία ενηλικίωσης σύμφωνα με το δίκαιο του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Κατά παρέκκλιση, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας στους ανηλίκους που ανταποκρίνονται σε ορισμένες προϋποθέσεις οριζόμενες στο εθνικό τους δίκαιο.

*Άρθρο 4***Ευνοϊκότερες διατάξεις**

Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ή να διατηρήσουν ευνοϊκότερες διατάξεις για τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II**ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ***Άρθρο 5***Ενημέρωση των ενδιαφερομένων υπηκόων τρίτων χωρών**

Εφόσον οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών κρίνουν ότι υπήκοος τρίτης χώρας ενδέχεται να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, τον ενημερώνουν για τις δυνατότητες που διαθέτει σύμφωνα με την οδηγία.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι η ενημέρωση αυτή είναι δυνατόν να παρέχεται από μη κυβερνητική οργάνωση ή ένωση που ορίζεται ειδικά από το συγκεκριμένο κράτος μέλος.

*Άρθρο 6***Προθεσμία περίσκεψης**

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να χορηγείται στους σχετικούς υπηκόους τρίτων χωρών προθεσμία περίσκεψης, που θα τους επιτρέπει να συνέλθουν και να ξεφύγουν από την επιρροή των δραστών των αδικημάτων, ώστε να μπορούν να λάβουν ενημερωμένη απόφαση σχετικά με τη συνεργασία τους με τις αρμόδιες αρχές.

Η διάρκεια και ο χρόνος έναρξης της προθεσμίας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο καθορίζονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

2. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας περίσκεψης και εν αναμονή της αποφάσεως των αρμόδιων αρχών οι εν λόγω υπήκοοι τρίτων χωρών έχουν πρόσβαση στην περίθαλψη που προβλέπεται στο άρθρο 7 και δεν μπορεί να εκτελεσθεί εις βάρος τους κανένα μέτρο απομάκρυνσης.

3. Η προθεσμία περίσκεψης δεν δημιουργεί δικαίωμα παραμονής βάσει της παρούσας οδηγίας.

4. Το κράτος μέλος μπορεί οποτεδήποτε να θέσει τέλος στην προθεσμία περίσκεψης εφόσον οι αρμόδιες αρχές διαπιστώσουν ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο επανασυνέδεσε ενεργώς, εκουσίως και ιδία πρωτοβουλία τις σχέσεις του με τους δράστες των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 2 στοιχεία β) και γ) ή για λόγους σχετικούς με τη δημόσια τάξη και την προστασία της εθνικής ασφάλειας.

Άρθρο 7

Περίθαλψη πριν από την έκδοση του τίτλου παραμονής

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να προσφέρονται στους σχετικούς υπηκόους τρίτων χωρών, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, συνθήκες διαβίωσης που να εξασφαλίζουν τη συντήρησή τους και την πρόσβαση σε έκτακτη ιατρική περίθαλψη. Φροντίζουν για τις ειδικές ανάγκες των πλέον ευάλωτων προσώπων, μεταξύ άλλων, εφόσον χρειάζεται και εφόσον προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, προσφέροντάς τους ψυχολογική βοήθεια.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν δεόντως υπόψη τους τις ανάγκες ασφάλειας και προστασίας των εν λόγω υπηκόων τρίτων χωρών όταν εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.
3. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους σχετικούς υπηκόους τρίτων χωρών, εφόσον χρειάζεται, υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας.
4. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στους εν λόγω υπηκόους τρίτων χωρών δωρεάν νομική αρωγή, εφόσον προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο και με τις οριζόμενες σε αυτό προϋποθέσεις.

Άρθρο 8

Έκδοση και ανανέωση του τίτλου παραμονής

1. Μετά την πάροδο της προθεσμίας επίσκεψης, ή νωρίτερα εφόσον οι αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι ο σχετικός υπήκοος τρίτης χώρας πληροί ήδη το κριτήριο που αναφέρεται στο στοιχείο β) κατωτέρω, τα κράτη μέλη εξετάζουν:
 - α) κατά πόσον είναι σκόπιμο να παραταθεί η παραμονή του προσώπου αυτού στην επικράτειά τους, προς διευκόλυνση της έρευνας ή της δικαστικής διαδικασίας·
 - β) κατά πόσον το εν λόγω πρόσωπο έχει επιδειξει σαφή βούληση συνεργασίας και
 - γ) κατά πόσον το πρόσωπο αυτό έχει διακόψει κάθε σχέση με τους εικαζόμενους δράστες πράξεων που μπορούν να συμπεριληφθούν μεταξύ των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 2 στοιχεία β) και γ).
2. Για την έκδοση του τίτλου παραμονής και με την επιφύλαξη των λόγων που συνδέονται με τη δημόσια τάξη και την προστασία της εθνικής ασφάλειας, απαιτείται να πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί ανάκλησης που αναφέρονται στο άρθρο 14, ο τίτλος παραμονής ισχύει για περίοδο τουλάχιστον έξι μηνών. Ανανεώνεται εφόσον συνεχίζουν να πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ

Άρθρο 9

Περίθαλψη μετά την έκδοση του τίτλου παραμονής

1. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε οι δικαιούχοι των τίτλων παραμονής, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, να έχουν τουλάχιστον την ίδια περίθαλψη που προβλέπεται στο άρθρο 7.

▼B

2. Τα κράτη μέλη παρέχουν την αναγκαία ιατρική ή άλλη βοήθεια στους υπηκόους τρίτων χωρών που δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους και έχουν ειδικές ανάγκες, όπως οι έγκυοι, τα άτομα με αναπηρίες ή τα θύματα σεξουαλικής ή άλλης βίας και τέλος οι ανήλικοι, εάν τα κράτη μέλη κάνουν χρήση της δυνατότητας που παρέχεται από το άρθρο 3 παράγραφος 3.

*Άρθρο 10***Ανήλικοι**

Όταν τα κράτη μέλη κάνουν χρήση της δυνατότητας που προσφέρεται από το άρθρο 3 παράγραφος 3, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις:

- α) τα κράτη μέλη λαμβάνουν δεόντως υπόψη το ύψιστο συμφέρον του παιδιού κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Φροντίζουν ώστε η διαδικασία να είναι η δέουσα, λαμβανομένης υπόψη της ηλικίας και της ωριμότητας του παιδιού. Ιδιαίτερα, μπορούν, εφόσον θεωρούν ότι είναι προς το συμφέρον του παιδιού, να παρατείνουν την προθεσμία περίσκεψης·
- β) τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν στους ανηλίκους πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με αυτές των υπηκόων τους. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν ότι αυτή η πρόσβαση πρέπει να περιορίζεται στο σύστημα δημόσιας εκπαίδευσης·
- γ) στην περίπτωση υπηκόων τρίτων χωρών που είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να προσδιορίσουν την ταυτότητα και την ιθαγένειά τους και να θεμελιώσουν το γεγονός ότι δεν συνοδεύονται. Καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογενείας τους και λαμβάνουν αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν τη νομική τους εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπηση τους στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

*Άρθρο 11***Εργασία, επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση**

1. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους κανόνες δυνάμει των οποίων επιτρέπεται, στους δικαιούχους τίτλου παραμονής, πρόσβαση στην αγορά εργασίας και στην επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση.

Η πρόσβαση ισχύει μόνο για τη διάρκεια του τίτλου παραμονής.

2. Οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες για να επιτραπεί η πρόσβαση στην αγορά εργασίας και στην επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση ορίζονται, δυνάμει του εθνικού δικαίου, από τις αρμόδιες αρχές.

*Άρθρο 12***Προγράμματα ή συστήματα για τους σχετικούς υπηκόους τρίτων χωρών**

1. Στους εν λόγω υπηκόους τρίτων χωρών χορηγείται πρόσβαση σε υφιστάμενα προγράμματα ή συστήματα που προσφέρουν τα κράτη μέλη ή μη κυβερνητικές οργανώσεις ή ενώσεις που έχουν ειδικές συμφωνίες με τα κράτη μέλη, με στόχο την αποκατάσταση της κοινωνικής ζωής τους, περιλαμβάνοντας ενδεχομένως μαθήματα βελτίωσης των επαγγελματικών τους ικανοτήτων ή προετοιμασίας της υποστηριζόμενης επιστροφής τους στη χώρα καταγωγής.

▼B

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ειδικά προγράμματα ή συστήματα για τους εν λόγω υπηκόους τρίτων χωρών.

2. Όταν ένα κράτος μέλος αποφασίζει να εισαγάγει και να εφαρμόσει τα προγράμματα ή συστήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, μπορεί να εξαρτήσει την έκδοση ή την ανανέωση του τίτλου παραμονής από τη συμμετοχή στα εν λόγω προγράμματα ή συστήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΜΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ

*Άρθρο 13***Μη ανανέωση**

1. Ο τίτλος παραμονής που εκδίδεται βάσει της παρούσας οδηγίας δεν ανανεώνεται εφόσον δεν πληρούνται πλέον ►C2 οι προϋποθέσεις του άρθρου 8 παράγραφος 2 ή ◄ η σχετική διαδικασία έχει περατωθεί με δικαστική απόφαση των αρμόδιων αρχών.

2. Όταν λήξει ο τίτλος παραμονής που εκδίδεται βάσει της παρούσας οδηγίας, εφαρμόζεται η συνήθης νομοθεσία περί αλλοδαπών.

*Άρθρο 14***Ανάκληση**

Ο τίτλος παραμονής μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε εφόσον δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις της έκδοσης. Ειδικότερα, ο τίτλος παραμονής μπορεί να ανακληθεί στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εάν ο δικαιούχος επανασυνδέσει τις σχέσεις του ενεργώς, εκουσίως και ιδία πρωτοβουλία με τους εικαζόμενους δράστες των αδικημάτων που αναφέρει το άρθρο 2, στοιχεία β) και γ) ή
- β) εάν η αρμόδια αρχή κρίνει ότι η συνεργασία του θύματος είναι δόλια ή ότι η καταγγελία του είναι δόλια ή καταχρηστική ή
- γ) για λόγους που συνδέονται με τη δημόσια τάξη και την προστασία της εθνικής ασφάλειας ή
- δ) όταν το θύμα παύει να συνεργάζεται ή
- ε) όταν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν να σταματήσουν τη διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

*Άρθρο 15***Ρήτρα διασφάλισης**

Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν θίγει τους ειδικούς εθνικούς κανόνες για την προστασία των θυμάτων και των μαρτύρων.

Άρθρο 16

Έκθεση

1. Το αργότερο στις 6 Αυγούστου 2008, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη και προτείνει, ενδεχομένως, τις απαραίτητες τροποποιήσεις. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή κάθε απαραίτητη πληροφορία για την επεξεργασία αυτής της έκθεσης.

2. Μετά την υποβολή της έκθεσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή υποβάλλει τουλάχιστον ανά τρία έτη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη.

Άρθρο 17

Μεταφορά

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις απαραίτητες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν τις 6 Αυγούστου 2006. Ενημερώνουν αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν αυτές τις διατάξεις, αυτές περιλαμβάνουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από τέτοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες της παραπομπής αποφασίζονται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 18

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 19

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.